

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan s četrti in zadnji nedelje in praznike, ter velja po pošti prejevan za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po poslopij, tudi to imava že za hrptom, in zdaj bova vendar jedenkrat v C Ah, spet sva le v

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“
velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom
Za vse leto 13 gld. — kr.
„ pol leta 6 „ 50 „
„ četr leta 3 „ 30 „
„ jeden mesec 1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.
30 kr. za četr leta.

S pošiljanjem po pošti velja:
Za vse leto 15 gld. — kr.
„ pol leta 8 „ — „
„ četr leta 4 „ — „
„ jeden mesec 1 „ 40 „
Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.
Upravnštvo nov. Naroda.

Sestava novega imenika Celjskih porotnikov.

Komisija za sestavo prvotnega imenika Celjskih porotnikov za leto 1887 se snide v Celji prve dni decembra 1886.

Zanimivo, ob jednem pa tudi važno je za stvar samo, bode li predsednik Celjske okrožne sodnije pri tem sestavljanji tako postopal, kakor prejšnja leta, ali pa se bo oziral na Pražakovih izjave, ter si tolmačil dotične §§. za sestavo porotnikov v pravem duhu in smotru postave, po nazorih pravosodnega ministra.

Dozdaj tudi še ni znano, je li gospod Heinricher za zaupnega moža poklical kakega Slovence, in če se hoče ravnati po posebnih nazorih gospoda Waserja, ali pa se mu zdijo izjave ministra Pražaka v tej zadevi važneje in merodajnejše. Vsekako pa naj pazijo merodajni faktorji, kateri imajo pri tem odločilno besedo, — o pravem času in ne prepozno, — da se Slovenci tu ne bodo prezirali po stari navadi in po prejšnjem tolmačenju postav.

Gospod Waser ima menda, kakor se čuje, proti Pražakovim nazorom in izjavi o interpretaciji dotičnih zakonov, posebne pomislite in se nadeja, da se bodo morda našli uzroki, vendar katerih naj bi ostalo vsi pri starem.

Radoveden je baje tudi, če so porotniki, meje tem posebno oni kmetskega stanu, nepotrpežljivi in godrnajo, kadar morajo dolgo časa bivati v Celji zarad porotnih obravnav, in če gospoda Heinrichera pogosto prosijo dopusta.

Kdor Slovence, posebno pa naš kmetski stan po naravi temperamenta in sploh po vsem bitji dobro pozna in je zmožen objektivno soditi, mora priznati, da smo Slovenci v obče kako konservativni živelj; kmetsko prebivalstvo pa je še posebno pohlevno, ponižno in potrpežljivo, tako da si konservativne jega življa, kakor je naš kmet niti misli ne moremo. Največje spoštovanje, udanost in potrpežljivost pa skazujejo Slovenci, posebno pa deželno ljudstvo urednikom pri vsaki priliki, in še posebno, kadar imajo pri oblastnjah kaj opraviti.

Z ozirom na te okolščine si nikakor ne moremo misliti, da bi slovenski kmetski porotniki bili nejevoljni in nepotrpežljivi, kadar morajo dalje časa bivati v Celji zaradi porotnih obravnav, in tudi ne, da bi g. Heinricher s prošnjami za dopust preveč nadlegovali; izvestno pa ne toliko, kakor porotniki iz Maribora, drugih mest in nekaterih trgov. Kdor te razmere dobro pozna, je uverjen, da so taki slučaji pri kmetskih porotnikih jako redki, in se o nevolji, nepotrpežljivosti in preveliki nadležnosti zarad odpusta niti govoriti ne more.

Vsak, kdor bi tedaj trdil, da zahtevajo taki porotniki preveč dopusta ter nejevoljno in nepotrpežljivo opravljajo porotniški svoj posel, bi se moral odločno zavrniti, kajti poznatelji teh razmer so ravno o nasprotnem prepričani.

Če bi torej kdo vsled kakega miglaja od katere koli strani, — poročal na višje mesto v tem zmislu, bilo bi to popolnem napačno in neosnovano, in skrbeti bi se potem moralno, da bi se o vrednosti takih neutemeljenih in faktičnim razmeram nasprotuječih trditev in poročil tudi justično ministerstvo dobro poučilo, katero bi moralno potem storiti ukrepe, ki bi ugaiali duhu in določilom postave, in bi se dali ob jednem z ozirom na dejanske raz-

mere in okolščine na tak način praktično dobro izvesti in uveljaviti, da bi se vsled tega nikomur kritice ne godila.

Ravno nasprotno pa se godi v tem oziru pri porotnikih iz mest in nekaterih trgov, osobito pa pri Mariborčanih. Ti porotniki se namreč takrat, kadar mej porotnimi obravnavami ni za njih nič pikantnega, političnega, navadno do malega števila vsi odklonijo, in se tudi pravice do dopusta v tako obilni meri poslužujejo, da se večkrat oproste na več dni zaporedoma. Vsled tega se nahajajo večkrat poleg potrebnih 13 mož le še 1, 2 ali 3 ne izzrebani porotniki za eventualno dopolnitev. To pa se ravno, kakor že omenjeno, pri kmetskih porotnikih ne dogaja, posebno pa ne tako pogostoma, kakor pri prej imenovanih.

Izmej dogodkov, iz katerih se da posneti, da se dozdaj postave zarad sestavljanja porotnikov posebno glede njih jezikovne zmožnosti, — neso v pravem pomenu tolmačile, navajamo tu samo jeden slučaj, ki smo ga po naključbi zvedeli.

Bilo je morda pred jednem letom, ko je sedel na zatožni klopi pred Celjskimi porotniki trd, nemščine popolnem nezmožen Slovenec. Njegov zagovornik bil je g. dr. Filipič iz Celja, kateri je začel po končani slovenski obravnavi zatoženca slovensko zagovarjati. Hkrati pa ustane mej porotniki mož, in reče, naj zagovornik nemško govori, ker on (porotnik) ne razume slovenščine. Če se ne motimo, bil je ta porotnik znani državni poslanec Carneri.

Gosp. dr. Filipič odvrne, da se je obravnaval vršila slovensko, da je zatoženec tudi Slovenec, ki nemščine ne razume, in zarad tega, da hoče on slovensko zagovarjati.

Na to se obrne porotnik do predsednika sodišča dotične obravnave, in vsled predsednikovega posredovanja je g. dr. Filipič dalje nemško zagovarjal. Dotični porotnik je potem tudi rekel, naj se sodba le nemško oznani, kateri želji je potem predsednik (mislimo, da je bil svetnik g. dr. Gale) tudi ustregel, ob jednem pa potem sodbo seveda tudi slovensko prečital.

Nikakor pa si ne moremo misliti, da bi bil to jedini slučaj, kateri se je le po posebni naključbi pripeljal, temveč izvestno se to večkrat godi, o če-

spomniva, da kratko je življenje, da je vse nične murnost in potem se udava spet razveseljevanju; prav za prav pa čutiva, da nobena lepota sveta ne more dati prave radosti, ako ne čutimo prijateljske roke v svoji.

V čolniči.

O zapadu solnca potujeva k Zlatemu rogu, stopiva v čveterovesli čoln, in toliko da izgovoriva besedico: Galata! že je čolnič daleč od kraja. Čolnič ta je res najnežniša ladijca, ki je kdaj plavala po vodi. Daljši je ko gondola, toda ožji in tanši; rezlajo ga, ličijo, zlaté; nima ni krmila ni klopi; sedi se na blazinici, tako, da ti iz njega gleda le glava in pleča; šilast je na oba konca tako, da more iti naprej in nazaj; zibelje se pri najmanjšem zmigu, odtisne pa se od brega kakor strelica iz loka, gre kakor bi lastovka letela nad površino; smuč se povsod, drči in leti zrcalec se v morji s svojimi barvami, kakor gonjen delfin. Najina veslarja sta bila dva lepa turška mladeniča pod rudenim fesom, v modri srajci, v prav širokih belih sviticah, goli rok in nog, dva dvajsetletna junaka, bakrene polti, čedna, uljudna, vesela, preširna, ki sta z vsakim mahom vesel čolnič za njegovo dol-

LISTEK.

Carigrad.

(Po D' Amicisu.)

(Dalje.)

Predmestje Kaludži-oglu.

Naprej! Prekoračiva drugo moslemsko pokopališče, prideva na drug grič, stopiva v drugo predmestje, Kaltidžioglu, v katerem prebiva mešano prebivalstvo, čuden kraj, kati pri vsakem ovinku stopi v sredino novega plemena, nove vere. Hodis gori, ležeš dolu, premikaš se mej grobovi, džamijami, cerkvami, sinagogami, hodiš okolu pokopališč in gajev; srečuješ lepe Armenke raznesenih oblik, labkonožne Turkinje, ki miškajo skozi zagrinjalo; slišiš govoriti grški, armenški, španški, t. j. judovsko španjščino; greš in greš. Kaj ne bom že na kraji Carigrada?

Vse na zemlji ima svoj konec. Hiše so že redkeje, vrtovi zeleni, le še majhna skupina poslopij, tudi to imava že za hrptom, in zdaj bova vendar jedenkrat v C Ah, spet sva le v

drugem predmestji, v krščanskem, ki se imenuje Sülüdže.

Sülüdže.

Ograjen je ta predel s sadnimi vrtovi in pokopališči, počiva na bregu, v česar vznožji je most, ki je prej jedini vezal obe obrežji. Hvala bodi Bogu, da je to zadnje predmestje, in da je najin izlet dosegel svoj namen. Greva izmej hiš, poiskat si kraja za počitek. Uspneva se na strm in gol obronek, ki se vzdiga za Sülüdžami, pa se najdeva pred največjim pokopališčem judovskem v Carigradu. To je ogromen prostor, pokrit z mirijado prevrnenih kamnov, ki ti predstavljajo žalostno podobo o potresu podrtega mesta: tu ni nobenega steba, nobenega cvetu, nobenega pota — gola, žalostna puštolina, ki ti krči srce, kakor prizor velike nesreče. Sedeva na grob, obrnjena proti Zlatemu rogu, počiva se čudiva prostranemu in prekrasnemu vsegledu na okolu. Ozirajoča se po tej panorami, utrujena uglašivila kakor dremaje nevede to lepoto ter pojeva, ne vem kaj. Vprašava se, kdo je rajni, ki mu na grobu sediva; s palčiko premetujeva mravljinjak; govoriva o tisočerih neumnostih; časih se barava: „Sva li res v Carigradu?“ — naposled se

mer pa nesmo vselej poučeni, in zaradi tega taki dogodki tudi ne morejo priti vsi v javnost.

Takih jako nepriličnih nedostatkov se moramo pa braniti z vsemi predstavnimi sredstvi, kajti jasno je, da taka jezikovna nezmožnost porotnikov ni le popolnem protipostavna, temveč na taki način se slovenskim, nemščine nezmožnim zatožencem dosti krat lahko velika moralna in materijalna škoda in krivica godi, vsled katere je potem marsikateri v vsem svojem življenji s svojo rodbino vred nesrečen ali morda celo popolnem uničen.

Radi sicer verjamemo, da si gospoda Waser in Heinricher pošteno prizadevata v tej zadevi po postavi vse tako urediti, kakor je prav, pa kdo nam je za to porok, da se tudi v prihodnjem letu v svojih nazorih in tolmačenji zakonov ne bodeta zopet tako zmotila, kakor sta se dozdaj; sicer pa počakajmo, bodovali videli, kaj nam prinese božnost.

Odgovor na g. poslanca dr. Mosché-ta raz-pravo glede kranjske zemljische odveze.

(Dalje.)

A tudi ta beseda „odvisnost od države“ ni ravno tako strašna, da bi je ne mogli prenašati, vsaj dožnik ni od upnika, posebno solidnega ne, nikoli zavisen in to takoj menj, čim bolje ustreza pogojenim zahtevam. Zavisnost kronovin je že itak priznana po državnih osnovnih postavah, zakaj bi se nekoliko ne pomnožila vsled izrednih dobrot, katere od nje uživamo. Poleg vsega tega se pa tukaj ne moremo dosti načuditi, da 16% minimum za 21 let tako velikansko skli in bode, da se pod to težo kar zvijamo, za nezdatno znižani minimum 12% za celih 28 let pa nemamo nobenega občutka in veselo si manemo roki ter vzklikujemo, da ta dobiček bo dovel deželo do najvišjega blagostanja. Če se dalje pomisli, da hočemo neko dozdevno zavisnost od države odkloniti, in si jo ob jednem brez dobička nakloniti od nižje vrste moralnih oseb od privatnega podjetja, potem ne vem, kako bi znamoval tak projekt, ki ne meri na drugo, nego da bi dežela naša zavisna postala od dobre ali slabe volje kakih dvajsetih Slovencem sovražnih gospodov. Osvobojevanja iščemo in nakopujemo si sužnost. Slab trgovec tisti, ki je prisiljen svoje dolgove prikladati z rame na ramo.

Preidimo k številкам. Mi računamo tukaj z vsotami, katere nam g. poročevalc sam podaja ter jim, kot popolnem zanesljivim, večinoma menda vzeti im iz stenografskih zapisnikov dež zbora drage volje zaupamo. Jedro celega računa tiči v tem, da se dosedanja pogodba omejena na 21 let zruši, in kot daljna podlaga vzame 28 let. To je gotovo istina, da po tem načinu bo vsakoletna dolžnost manjša postala, da bi bil pa tudi celokupni finančni efekt tako ugoden, moram zanikavati. Vi prištedite, kakor sami pravite, sedanjemu rodu davka 4% ali okroglo 50.000 gld. na leto, to res znaša do leto 1907 nad 1 milijon. O tem seveda se ne bom pričkal, ali je res ali ne, da naš rod bo trajal do l. 1907, od tega leta najmanj pa prihodnji, temu pa vendar nobeden ne bo oporekal, da ta milijon se bo žalibog v pomnoženem številu le plačati moral in sicer v prihodnjih 7 letih. Sami priznate, da ves dobiček v ničem drugem ne obstaja. Vprašanje pa nastane, ne bo li našemu davkopla-

žino dalje potisnila. Drugi člani so letali mimo nas, da si jih komaj videl, blizu nas je pršala četrac, krožile so nam nad glavo vsakovrstne tice. Časih smo se skoro dotikali velikih bark z nadstropom, ki so bile polne zagrinjalnih Turkinj, dokler nam ločje ni vse zadržalo. Mesto, gledano s kraja Zlatega roga, ima povsem drugo obliče. Azijška obala se ne vidi, ker se zaliv krivi; serajski grič zapira Zlati rog, da je kakor prav dolgo jezero; grič oba obala so videti kakor orjaki; Štambul pa, daleč daleč, oblit z blagim izmenom pepelnatih in azurnih boj, velikansk in legak kakor vilinje mesto, kakor zčaran grad, takorekoč plava na morji ter se izgublja v zraku.

Čolnič leti, obrežja se pode, zatoni sledi za zatoni, gozdci za gozdci, predmestja za predmestji. Idoči tako dalje, vidimo, da se vse na okolu širi in vzdiga; mestne barve blede, obzor plameni, morje odseva zlato in škrlat, duša se ti topi v neizrekljivi slasti, od katere se smehlaš, pa govoriti ne moreš. Ko čolnič pritisne k stopnjicam v Galati, nama morata čolnarja zaupiti na uho: Monsu! Arrivar! pa se preganeva kakor iz sanj.

(Dalje prih.)

čevelcu vse jednak, ali bi mu pa še znabiti ljubše bilo, če preje plača svoj dolg? V 21 letih 16% doklada znaša ravno toliko, kakor v 28 letih 12%. Kje je tedaj povod za take velikanske spremembe? Mislite li, da bo posamičen kmet, in teh je pri nas največje število, tistih borih 50 krajcarjev, ki si jih pri teh 4% povprečno prihrani, nosil v hranilnico, ali kjer koli jih nalagal, ter obresti si na stran deva, da bi z njimi potem od l. 1908 počenši ostali dolg zemljische odveze, znašajoč po novem projektu še blizu 2 milijona, poplačevati zamogel? Tako naivni nesmo, da bi nam bilo možno to misel resno jemati. 50.000 gld., katere prišedimo za sedaj vsako leto s znižanjem od 16 na 12% doklade, razdejnih na vse davkoplăčevalce kranjske, dajejo posamičnim posestnikom tako minimalen dobiček, da o obrestovanju tega zneska še govoriti ne smemo. A teh 50.000 gld. Vam tudi sploh ne bode v žepu ostalo, kajti produktivno jih hočemo porabiti. In če tudi to ne. Naroden kapital ne pridobi ničesar, oropal se je pa čisto po nepotrebnem, kakor gori omenjeno, nadeje, da ostalega dolga leta 1895 zna biti vendar ne bomo morali celega plačati, naložil si je pa ogromno delo z napravo novih obveznic, s sestavo novih instrukcij, navodov itd. Pogledimo si dalje še podrobnejše številke, novemu podjetju v podporo. Naš dosedanji načrt zahteva potrebščine za zemljische odvezo 5,380.692 gld. in drž. dolga 3,018.197 gld. tedaj skupaj 8,398.889 gld. in če tej vsoti še prištejemo obresti od l. 1895 naprej od obrestljivega dolga 391.474 gld., kaže se cela potrebščina z 8,790.363 gld. Opomniti pa moramo tukaj, da se bodo te številke gotovo znatno znižale, ker se davkina podlaga od leta do leta vidno ugodneje razvija, to je, da se zvikiava in kar je tako dvomljivo, da bo državi treba plačevati od l. 1895 naprej tudi še obresti. Z mirno vestjo bi znali skupni znesek zmanjšati vsaj na 8 $\frac{1}{4}$ mil. Pa da se nam ne bo očital optimizem, ostanimo pri gornji vsoti in jo primerimo s potrebščino, katero zahteva novi projekt v znesku 8,850.460 gld., smo torej na slabjem za 60.157 gold. Kako to, bodovali vprašali, vsaj bi samo 4% mesto 5% od kapitala plačevali in za 1% bi morali biti na dobičku, torej na leto za blizu 50.000 gld. in vendar višja potrebščina? A ravno to je najbolji dokaz, da dosedanji način poplačanja dolga je bolji od novega, da prevaguje napominani ta odstotek, in da je vsaka premembra čisto odveč. Računajmo dalje. V pokritje naše sedanje potrebščine imamo na razpolaganje po izkazu v „Slovenskem Narodu“ z dne 17. novembra. — 8,821.763 gld., torej prihranek z 31.400 gld.; novi projekt pa ima pokritja samo 7,039.947 gld. do leta 1907., — od tega leta naprej pa do l. 1914 še 1,630.167 gld., skupaj 8,670.114 gld. in kaže se primanjkljaj s 180.349 gld., katerega bode treba še l. 1915 plačati. Tedaj čez 200.000 gld. znese pokritje manj, je za toliko slabje od našega in se lehko zapiše na izgubo, katero bodo morali prenati naši zanamci.

(Konec prih.)

Politični razgled. Notranje dežete.

V Ljubljani 30. novembra.

Moravški Nemci pri vsakej priliki prezirajo češki živelj. Trgovska zbornica v Brnu izdala je vprašalne pole zastran obrtni statistike samo v nemščini. Ko so češki odborniki vprašali predsednika, zakaj se predsedstvo zbornice ni oziralo tudi na češki jezik, odgovoril je, da je zbornica do sedaj vedno izdajala nemške vprašalne pole, pa se ni nikdo spodikal nad tem. Predsedstvo se v tej zadevi ravna po starej navadi. Krivice, ki so se do sedaj godile Čehom, morajo se po mnenju zborničnega predsednika nadaljevati.

Gališki Rusi priredili v 8. dan decembra tabor v Stanislavu, da se posvetujejo o jezikovnih in narodnih odnosajih v Galiciji.

Tirolskemu deželnemu zboru predložila bode vlada predlogo novega šolskega zakona, ki bode nekoliko premenil predmete ljudske šole, pred vsem pa šolsko nadzorstvo uredil bolj po volji konservativcev. Duhovniki bodo zanaprej smeli biti predsedniki krajnih šolskih svetov in člani okrajnega in deželnega šolskega sveta in se bodo duhovniki imenovali tudi šolskimi nadzorniki.

Vnajme države.

Kakor nemški listi pišejo, se je stanje **bolgarske** vlade jako utrdilo, odkar je odpotoval general Kaulbars. Zaroti v Šumli in Sofiji je zasledila in preiskava bode razkrila še druge vladne nasprotnike. Zarotnike bode vlada strogo kaznovala, ko je sedaj nikdo ne bode oviral v postopanju. Zarotniki so nameravali umoriti regente, vojnega mi-

nistra in Sofijskega vojaškega poveljnika. Preiskava je nekda pokazala, da je zarotnike nahajkal general Kaulbars pred svojim odsodom. Zarotniki nekaterih vlastij so se izrekli proti vladni, da naj z vso strogostjo postopa proti upornikom. Konečna obravnava proti zarotnikom vršila se bode pojutrišnjem in bode javna. — Deputacija, ki je imela potovati h knezu Aleksandru, prišla je bila v Bukarest, potem pa je pa vlada nazaj poklicala. Samo Stojanov, ki je Battenberžanov osobni prijatelj, poteval je dalje v Ingenheim. — Bolgarska vlada je odpolnila deputacijo k velevlastim. Deputacija, katere člani so dr. Stojilov, dr. Grekov in Kalčev, ima naloz, naznaniti velevlastim, da bi Bulgari ne mogli voliti kneza mingrelskoga, ker je Čerkes, in prositi velevlasti, da naznanijo kakega drugačega voljnega kandidata. Gadban efendi, ki je v Sofiji poizvedoval, če bi Bulgari bili zadovoljni s knezem mingrelskim, poročil je turškevladni, da ni misli, da bi Bulgari volili tega kandidata. Regentstvo nekda misli predlagati sebranju kneza Vogoridesa, nečaka Aleko paše, ako velevlasti ne naznačijo kakega drugačega kandidata. Vogorides je prijazen Rusiji, zategadelj se regentstvo nadeja, da Rusija ne bode ugovarjala njegove izvolitvi. Najbrž se v Sofiji tako varajo. Car si ne bode dal zapovedovali. Njegova želja je, da bode Nikolaj Dadiani bolgarski knez, gospodje v Sofiji morali se bodo radi ali neradi udati. Da je car trdno odločil se za kneza mingrelskoga, kaže to, da mu je naročil, naj ide v Carigrad, da si zagotovi sultanovo potrjenje. Glavne stvari o tem je že gočno dogovoril general Kaulbars. — Vlada se nadeja, da se bode v kratkem izmotala iz slabih finančnih razmer. Rumunski bankirji je bodo posodili 10 milijonov frankov, nek ameriški bankir je ponuja 2 milijona dolarjev na posodo.

Rusija hitro nadaljuje utrjenje Batuma in drugih krajev okrog Črnega morja. Poslednji čas je pomnožila posadko Batumske za 3000 mož. Batum bode v kratkem trdnjava prve vrste. Tudi Suhum Kale utrjuje se tako močno.

Srbška vlada prišla je na sledi razširjeni zaroti, v katero so Črnogorci nekoliko zamotočili. Zarotniki nameravali so pri Vranji na lov vjeti kralja Milana in ga odpeljati, kakor so Bulgari kneza Aleksandra. Ko je kralj zvedel za zato, se je hitro vrnil v Belgrad.

Angleži so tako nevoljni, da je **turški** sulttan odlikoval generala Kaulbarsa z Medžidijske reedom. Prizadevali so se zelo, da bi uničili ruski upliv v Carigradu, to odlikovanje kaže, da je v njih trud bil zastonj.

V nedeljo odgovoril je v **italijanski** zbornici grof Rabilant na interpelacijo o orientalnih zadevah. Odnošaji z vsemi državami, rekel je, so dobri, z Avstrijo in Nemčijo pa naravnost presčni. Italija se je pridružila mirovnemu programu centralnih cesarstev in bode nadaljevala svojo doseganjo politiko. Z Anglijo je Italija tudi v posebnem prijateljstvu, katero se bode, če treba še bolj razvilo. Italija je simpatizovala s knezem Aleksandrom in z Bolgarijo, ter svojih simpatij ni nikdar tajila. Italija si prizadeva ohraniti mir. Dejanska pomoč Italije je zagotovljena vsakej državi, ki si prizadeva ohraniti mir in varovati pogodbe. Zbornica je bila zadovoljna s temi izjavami.

V kratkem bode se **nemški** državni zbor posvetoval o vojaškem septennatu. Ker hoče vlada pomnožiti vojsko, bi se tudi vsakoletni stroški za vojsko povišali in zategadelj bode mnogo poslancev ugovarjalo vladnej predlogi. Protiv predloga bodo glasovali svobodomiselnata stanka, Poljaki, Elzačani, socialisti in ljudska stranka, vkupe kakih 133 poslancev. Za vladu bodo gotovo glasovali konservativci in narodni liberalci, kakih 155 poslancev. Večino bodo odločili katoliški centrum, za katerega se še ne ve, kam se nagnе. Ako bode vladna predloga zavrnena, bode državni zbor razpuščen.

Angleško vlado čakajo velike težave na Irskev. Irski časniki nagovarjajo narod k uporu. Agrarna zločinstva se množe in v največ slučajih oblastva ne dobre krvcev. Minuli teden bil je v Dublinu izreden sovet, katerega so se udeležili irski podkralj, irski državni tajnik, lordski kancler glavnega vojaškega poveljnika in specijalni komisar general Buller. Sklenilo se je nekda, energično postopati proti časopisom in nezakonitim društvom, katera imajo namen ovirati plačevanje zakupa.

Domače stvari.

— (Lepo darilo.) Več Ljubljancov, prijateljev umetnosti, poklonilo je blizu 800 gold. vredno sliko (Canon), predstavljančo „Novodobno Eva“ Rudolfinumu, da se ž njo pomnoži zbirka slik, ki je zares še skromna.

— („Hrvatska Lira“) priredila je včeraj našemu rojaku g. Nolliju na čast komers, pri katerem so sodelovala Zagrebška društva „Kolo“, „Sloga“, „Sloboda“ in tamburaši.

— (Trgovinska in obrtna zbornica) ima danes ob 6. uri zvečer v mestni dvorani sejo s tem sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Poročilo o poslovanju. 3. Poročilo o prošnji, da se dovoli ustanovitev knjigarne. 4. Določitev maks-

malnih tarifov za nadrobno prodavanje govejega mesa v Kostanjevici. 5. Poročilo o prošnji za preložitev živinskega semnja v Starem trgu. 6. Poročilo o ustanovitvi brzjavne postaje na Jesenicah (okraj Krški). 7. Poročilo o dolžnosti neprotokoliranih obrtovalcev, da se pri svojih podpisih in napisih pri prodajalnicah poslužujejo neokrajšanega imena in priimka. 8. Poročilo o upeljavi trgovine s spiritom po teži. 9. Poročilo o izdelovanju, prodavanju in uporabljjanju volne od cunja. 10. Terno-predlog za cenzorsko mesto pri poddržnici avstrijsko-ogerske banke. 11. Predlog za 4 prisustvovalce pri trgovinskem sodišču v Rudolfovem. 12. Poročilo o spremeni §. 6 zakona o trgovinskih zbornicah. 13. Vprašanje ravnateljstva c. kr. kazničnice, je-li bi izdelovanje debelega sklejenega papirja (kartona itd.) oškodovalo trgovce in obrtnike. 14. Prošnje za oprostitev od izkaza sposobnosti za nastop rokodelskih obrtov.

— (Slovensko gledališče) „Dramatično društvo“ in „Slavec“ priredita v sredo dne 8. decembra v tukajšnjem gledališču „Veliko besedo“ Preširnu na čast. Spored bode tako zanimiv. Predstavljal se bode buka „Gluh mora biti“, v kateri bode iz posebne prijaznosti ulogo Bonifacija igral g. Peregrin Kajzel, izborni komik in slovenskega občinstva ljubljene. V pevskem delu nastopil bode slavnoznani naš tenor g. I. Meden. Razen teh dveh gospodov in zborov „Slavčevih“, mej katerimi se bode tudi pel veliki zbor „Kdo je mar?“ s tenor in bariton solo, nastopil bode tudi Šišenske čitalnice mešani zbor, ki se je za ta večer blagovoljno pridružil „Slavecu“. Gosp. Borštnik pa bode uprizoril po njem prirejeno komično sceno „Ponesrečena glavna skušnja“. Po vsem tem najdejati se nam je prijetnega večera in polne hiše, to tembolj, ker je „dramatično društvo“ ves čisti dohodek prepustilo priljubljenemu društvu „Slavec“.

— (Slovenskega kluba na Dunaju) drugi večer štel je več udeleževalcev, nego prvi. Zanimanje za ta klub je torej mej Dunajskimi Slovenci v naraščanju. Nekaj jih je pismeno opravičilo svojo odsotnost. Predsednik in starosta družbe gosp. J. Navratil pozdravil je s presrčnimi besedami došle starejše in mlajše Slovence, osobito č. g. župnika Jančarja in hrvatskega gosta dr. Kožiča; govornik omenja, da se klub kot tak ne bode pečal s politiko, da ta torej ni političen klub; pač pa je v njegovem programu prijateljska zabava, gojiti prijateljske odnose med udi, baviti se z literarnimi zadevami in v ta namen prirejevali berila itd. V klubu bode se tudi gojili petje ter tako pospeševala ljubav do ože domovine mej starejšimi in mlajšimi stalno na Dunaji bivajočimi Slovenci. Te besede g. govornika naj bi pregnale predsodke, ki se morda vladajo tu in tam o tem klubu. Gosp. Jos. Ciperle govoril je o „narodni vzgoji“, kar je bilo z glasnim odobravanjem vsprejeto. — Izurjeni pevci zapeli so nam več slovenskih pesni ter mnogo pripomogli, da se je razvila prav srčna zabava. Izmej napitnic bila je s posebnim navdušenjem vsprejeta ona č. g. župniku Jančarju, kateremu so pevci zapeli krepko zdravijo. — Tretji večer slovenskega kluba bode v soboto 18. decembra t. l. v „Hôtelu Royal“, Singerstrasse 3. Berilo imel bode g. J. Navratil.

— (Nadsodišče štajersko-koroško-kranjsko) objavlja imenik veščakov, ki se 1887 leta morejo pozivljati k obravnavam o odškodnini za razsvojitev zemljišč, za zgradbo in promet železnic potrebnih. Mej temi veščaki so tudi nastopni gg.: Ivan Duffé, mestni inžener v Ljubljani; Fran Kotnik, tovarnar in posestnik na Vrdu; Ignacij Marko Jelovšek, posestnik in tovarnar na Vrhniku; Leopold Dekleva, mlinar in posestnik v Bujah; Matej Premrov, posestnik na Ubelskem; Fran Kavčič, posestnik v Št. Vidu pri Vipavi; Vinc. Mally, mlinar, usnjari in posestnik v Kranji; Josip Košir, posestnik v Žejah; Ivan Guzelj, posestnik in trgovec v Škofjeloki; Alfonz baron Cojz, tovarnar in posestnik na Bledu; Josip Ovin, oskrbnik v Radovljici; Mih. Razinger, poštar v Podkorenem; Fran Witschl, deželni inženér v Ljubljani; Vaclav Stedri, umir. nadinženér v Ljubljani; Julij Pogačnik, rušniški ravnatelj v Celji; Jakob Ješovnik, posestnik v Pirešici; Ignacij Žnidaršič, lekarničar v Brežicah, Anton Smečekar, posestnik v Sevnici.

— (Predilnica v Litiji) bode kmalu dozidana, ker letosne izredno lepo jesensko vreme delo kako pospešuje. Podjetniki otvorili bodo novo

tovorno že prihodnje leto ter takoj pričeli presti in tiskati.

Telegami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 30. novembra. V pravdi zaradi nezgode na železnični pri Mödlingu strojevodja Trnka oproščen. Železniški eleve Scherrer obsojen na štiri tedne navadnega zapora.

Sofija 30. novembra. Izvestje Havasovo: Porta svetovala regentstvu, naj ne odpošlje deputacije sebranja do velesil, ker je Porta zastrel rešitev vprašanja bolgarskega z Rusijo začela dogovore. Regentstvo odgovorilo, da nema nikake pravice, zabranjevali deputaciji izpolnitve mandata, a prepričano je regentstvo, da se bode naloga, po Porti prevzeta, olajšala, ako se velesilam razloži položaj dežele.

Budimpešta 29. novembra. (Budgetni odsek.) Matuš z vsklikom izbran glavnim počevalcem o finančnem zakonu. Poklukar in Nadherny poročata o nuncijih.

Berolin 29. novembra. Pri današnjem vsprejemu državnozborskega predsedstva govoril cesar o državnega zbra nalogah, posebno podarjajoč predloga o pomnožitvi vojske. Upa, da se bode ta predloga vsprejela, saj se tudi drugi parlamenti ne upirajo terjatvam za vojsko. Nemčija mora premisliti, da so jo sosedne države že prekosile. Sicer je pa cesar izražal upanje, da se bode mir ohranil.

Odesa 29. novembra. Kaulbars včeraj dopoludne semkaj dospel, zvečer odpeljal se v Peterburg.

Peterburg 29. novembra. V Taškendu bil močan potres, ki je poškodoval mnogo hiš v ruskem delu mesta.

Razne vesti.

* (Velikanska tatvina.) Preteklo soboto zjutraj so na železniškem vlaku, ki je vozil iz Ostende v Gent, nepoznani tatje pokradli dijamantov in denarja za 1.500.000 frankov. Premeteni lopovi so vse tako dobro premisli, da policija še nema nobenega pravega sledu.

* (Ženinova osveta.) Zadnje dni pred adventom prišla sta v Willenhallu na Angleškem v jedno tamošnjo cerkev ženin in nevesta, da bi ju poročili. Na duhovnikovo običajno vprašanje: „Hočete li vzeti to gospico za svojo soprogo?“ odvrne ženin prav glasno „ne“ ter ostavi cerkev. Pozneje povedal je budomušni ženin svojim prijateljem, da je to storil le iz osvete, ker je pred jednim letom, ko se je želel oženiti, tudi njegova nevesta izgovorila usodepolno besedico „ne“.

Načnanilo.

Še v teku meseca decembra t. l. bode občni zbor društva „Narodni Dom v Ljubljani“, ki se je letos zakasnil vsled sklepanja knjig o društveni loteriji.

Dan občnega zbra se bodo posebno naznani.

Častiti gospodje deležniki se opozarjajo, da se morajo zastale svote deležev uplačati do konca tega leta pri društvenem blagajniku gosp. dr. Jos. Staretu.

Deležne listine izdale se bodo meseca januarja 1887.

Da se pomnoži upravno premoženje društva, ki danes že preseza 50.000 gld., se opozarja p. n. občinstvo na določbo društvenih pravil §. 2 št. 2, ki se glasi:

Društvenik je, kdor pristopi društvu z letnim doneskom 10 gld. — za čas dokler plačuje; — in se vabijo domoljubje, da po tej določbi pristopijo društvu kot udje.

V Ljubljani, dne 30. novembra 1886.
Za upravni odbor društva „Narodni Dom v Ljubljani“:

Dr. Alf. Musche,
predsednik.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

II. Vprašanje: Vzlic zahtevi prosilcev, da se dokaze v trgovstvu praktična, kakor tudi teoretična izobražba,

a) v čem naj obstoji praktični dokaz sposobnosti? in sicer

a) naj se li izkažejo učna in služna leta, in če se imajo izkazati, v kaki meri? — Učna in služna leta se imajo izkazati, in sicer vsaj dve učni leti in tri služna leta;

b) naj se li dokaz sposobnosti v vsakem slučaju raztegne na učna, kakor tudi pomočniška leta, ali v kakem slučaju samo na jedno, in v slednjem slučaju na katero? — Sploh naj velja pravilo, da se ima izkaz o sposobnosti raztezati na dokaz učnih in pomočniških let. Izimo more prosilca za trgovski obrt v posebno uvaževanja vrednih slučajih na predlog gremijev deželno oblastvo oprostiti izkaza o pomočniških letih, n. pr. če umrje rednik družine, če mu pripade trgovina itd.;

γ) je li zmatrati dokaz o učnih in služnih letih le tedaj veljavnim, če bi obsezal dovršena učna in služna leta: 1. pri trgovskem obrtu iste vrste, ali 2. pri kakem trgovskem obrtu sploh, ali 3. tudi pri trgovini, ki jo sme zvrševati samo proizvodnik? — 1. in 3. vprašanje „ne“, 2. vprašanje „da“;

δ) bi se li mogla sposobnost dokazati v posameznih slučajih tudi s tem, da je bil prosilec že trgovski potovalec? — Da, vendar je samo ob sebi umetno, da se mora dovršeni učni čas izkazati. Ker se potovalec zmatra za trgovskega pomočnika, nadomesti v tej lastnosti kot potovalec dovršen čas služni čas;

ε) more li prosilec za trgovski obrt, ki obseza le določeno blago ali določeno vrsto blaga (glej prejšnje vprašanje b γ) dokazati praktično sposobnost tudi z izkazom, da je že izdeloval dotično blago ali blago dotične vrste? — Ne.

Je li to prejšnje poslovanje veljavno, če je prosilec delal v tovarni, pri rokodelskem ali drugem malem obrtu ali celo pri domačem obrtu? — Ne;

ζ) se li more dokazati sposobnost za nastop trgovine s kolonialnim in specerijskim blagom, trgovine z mešanim blagom ali z živežem itd., če je prosilec služboval pri zadavnih pridobitnih in gospodarskih zadružah (pri potrošnih društvih, živežnih založiščih)? — Vsekako, če potrošno društvo obrtno zvršuje trgovske posle. (Daje prih.)

Milijaj uradništva. V velikem delu sedeče života je največkrat uzrok bolestim na jetrah, zlatej žili, zasedenju krvit itd., katerim boleznim sigurno odpomore Moll-ov „Seidlitz-prašek“. Skaljica 1 gld. Vsak dan ga razpošilja proti poštnemu povzetju A. Moll, lekarji in e. kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečeno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 9 (20-8)

Loterijne srečke 27. novembra.

Na Dunaji:	1,	15,	85,	23,	72.
V Gradcu:	48,	62,	88,	90,	4.

Tujci:

29. novembra.

Pri austrijskem konzulatu: Fuchs z Dunaja. — Wiesner iz Brna. — Bellag z Dunaja. — Wechsler iz Grada. — Geiringer z Dunaja. — Taussig iz Linca. — pl. Henriquez iz Celoveca. — Wunderlich, Schneider z Dunaja.

Pri austrijskem cesarju: Kolenc iz Čemšenika.

Meteorologično poročilo.

dan	Cas opozovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Veetrovi	Nebo	Močina v mm.
29 nov.	7. zjutraj	742.68 mm.	-4.2°C	brezv.	megl.	
	2. pop.	738.85 mm.	-1.0°C	brezv.	megl.	0.00 mm.
	9. zvečer	737.60 mm.	-4.4°C	brezv.	megl.	

Srednja temperatura — 3.2°, za 5.0° pod normalem.

Dunajska borza

dné 30. novembra t. l

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	84 gld.	25 kr.
Strebrna renta	8	90
Zlata renta	114	75
5% marečna renta	101	15
Akcije narodne banke	885	—
Kreditne akcije	298	—
London	126	05
Srebro	—	—
Napol	9	95
C. kr. cekini	5	93
Neuske marke	61	80
1% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	131 75
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	171 25
Ogrska zlata renta 4%	105	60
Ogrska papirna renta 5%	94	25
5% štajerske zemljišč obvez. oblig.	105	50
Dunajska r. g. srečke 5%	100 gld.	118 75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	124	50
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. žele. ce	99	70
Kreditne srečke	100	50
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	116 70
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	219	

Poslano.

(3-44)

Najboljša pitna voda pri epidemijah.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEV
GIESSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
pozname kas najbolje okrepljuće piće,
i kas izkušan lek proti trajnom kašiju plućevino i
želudca bolesti grkljanja i proti měhurnim kataru,
HINKE MATTONIJA
Karlov vari i Widn.

V „NARODNI TISKARNI“ v LJUBLJANI

je izšla knjiga:

Selski župnik.

Roman. Spisal L. Halévy, poslovenil Vinko. — MI. 8°, 203 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Brivnica in lasničarija

dobro oskrbljena in dobro obiskovana, na lepem kraju, proda se zaradi premenih razmer ter se lahko takoj ali pa ob Novem letu prevzame. — Kaj več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Za Miklavža in Božič

nahaja se
velika zbirka
iz sladkorja narejenih, cenih
in lepih stvari
v sladikovarni na Kongresnem trgu,
v Fischer-jevi hiši št. 13

pri (877-2)

FRANCETU ŠUMI-ji.

Nepresegljivo za zobe

je
I. Salicilna ustna voda,

aromatena, upiva okrepljuče, ovira spridenje zob in odstranje smrdece sapo. Večka steklenica 50 kr.

II. Salicilni zobni prah,

splošno priljubljen, upiva okrepljuče in nareja zobe svetele in bele. à 30 kr.

Zgoraj navedeni sredstvi, o katerih je že prišlo mnogo zahval, ima vedno sveže v zalogi ter jih razpošilja vsak dan po pošti (495-17)

,LEKARNA TRNKOCZY“

zrazen rotovž v Ljubljani.

Vsakemu, ki kupi v lekarni Trnkoczy originalno salicilno ustno vodo in salicilni zobni prah, se pridene zastonj razprava o varovanju zob in ust.

NAJBOLJŠI

PAPIR ZA CIGARETE

JE PRISTNI

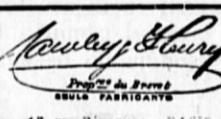
LE HOUBLON

Francosk fabrikat

CAWLE-jev & HENRY-jev v PARIZU.

Pred ponarejanjem se svari!

Ta papir priporočajo dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajskem univerzitetu, in sicer zaradi svoje izvrste kvalitete, nasebne čistosti in ker mu niso pridane nikake zdravju škodljive reči.

17, rue Brûlée, PARIS

PARIS

17, rue Brûlée, PARIS

PARIS